

Boven: Een postkaart van Visoko. Op de achtergrond de heuvel die nu bekendstaat als de Bosnische Piramide van de Zon. Rechts: Semir Osmanagic spreekt toeristen toe.

PIRAMIDESPEL

Amper een wetenschapper die hem serieus neemt, maar Semir Osmanagic weet het zeker: de grootste en oudste piramiden ter wereld staan in Bosnië. Fotograaf Thomas Nolf werkt aan een boek over de hele saga.

Semir Osmanagic (56) verdeelt zijn tijd tussen Houston, Texas, waar hij een metaalbedrijf heeft, en Visoko, een goeie 30 kilometer ten noorden van Sarajevo, de hoofdstad van zijn moederland Bosnië. Daar deed hij tien jaar geleden naar eigen zeggen 'de spectaculairste ontdekking van het millennium'. De heuvels in de lokale vallei zijn volgens hem eigenlijk geen heuvels. Als je de begroeiing wegdeed, zou je piramiden vinden, zo'n 12.000 jaar oud en groter en perfecter dan de Egyptische en Latijns-Amerikaanse.

Vijf stuks telde Osmanagic intussen. Hij gaf ze namen: de Bosnische Piramide van de Zon (met ruim 220 meter de hoogste), die van de Maan, van Moeder Aarde, van de Bosnische Draak, en die van de Liefde. Ze zouden met elkaar verbonden zijn door een tunnelcomplex.

Een charismatische excentriekeling met een fenomenaal verhaal: de populaire Bosnische media vonden het geweldig en gaven hem een breed forum. Horden vrijwilligers zakten naar Visoko af om samen met Osmanagic een spade in de grond te steken en bewijzen te zoeken voor zijn claims. Politici, onder wie intussen een premier en twee presidenten, sloten hem in de armen.

Het ware natuurlijk fantastisch: Bosnië, waar de burgeroorlog van 1992 tot 1995 zo'n 100.000 levens eiste en zoveel trots en vreugde weg zoog, waar corruptie welig tiert en de verdeeldheid immens blijft, als een bakermat van Europese beschaving. Archeologen stonden erbij en keken er verbijsterd naar. Zij zagen geen piramiden, wel slecht circus en pseudowetenschap

die politiek gerecupereerd wordt. Ja, puur vormelijk zijn er gelijkenissen, maar die symmetrieën, zeggen ze, zijn perfect geologisch te verklaren. Wat ze het ergste vonden: Osmanagic kreeg subsidies voor opgravingen en hak- en kapwerken waarbij vaak bestaand erfgoed vernield werd. Uiteindelijk moest Osmanagic een deel van zijn werkzaamheden staken. Maar stil ligt het project geenszins.

De *locals* hoor je niet klagen. Busladingen toeristen, honderdduizenden intussen. Er komen cafés, restaurants en hotels bij, er zijn handeltjes in minipiramiden, boeren vormen hun akkers om tot parkeerterreinen. *So what* als het één grote leugen is. Ook voor fotograaf Thomas Nolf, die momenteel aan een boek over de hele saga werkt, is de objectieve waarheid in dit verhaal niet het punt. Al is hij wel iets genadiger voor Osmanagic dan de meeste wetenschappers. 'Het is een feit dat velen al zijn beweringen afkraken zonder ooit ter plekke te zijn geweest. Maar los daarvan: de grote schoonheid van dit onderwerp zat voor mij vanaf dag één in de romantiek ervan. Het is iets universeels: onze nood om verhalen te vertellen. En ze dienen altijd een doel. Osmanagic geeft Visoko eindelijk nog eens iets positiefs, een droom, na al dat bloed, de massagraven, de corruptie en verdeeldheid.'

Het boek 'The Pyramid Hills' wordt gefinancierd via crowdfunding. Die loopt nog tot 30 juli. Bijdragen kan op www.ulule.com/pyramid-hills

Boven: Vratnica Tumulus, een opgravingsplaats.

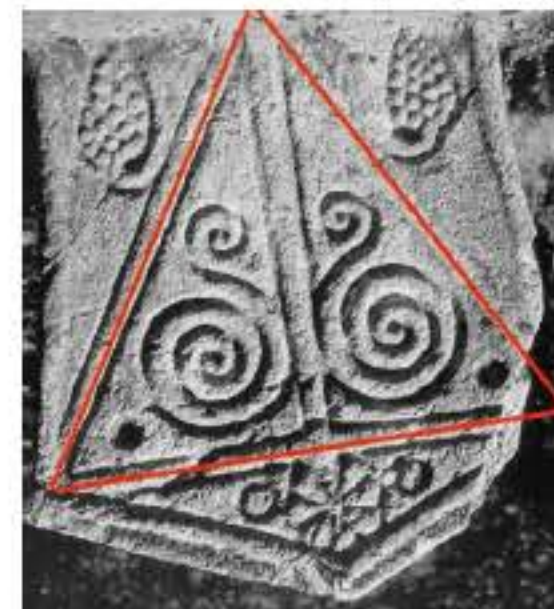
Rechts: Megaliet K1.

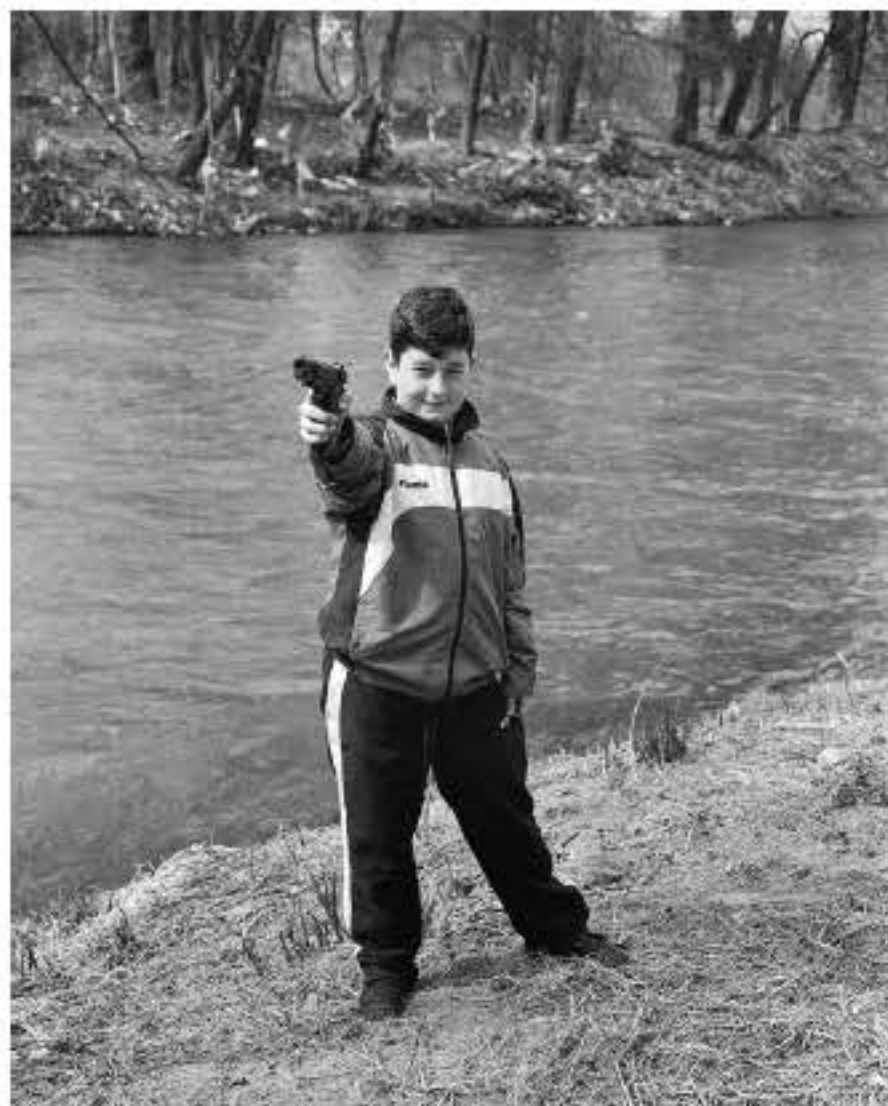

Boven: Een standje met souvenirs in Zavidovici.

Links: Het ondergrondse opgegraven tunnelcomplex 'Ravne' dat leidt naar de verschillende 'piramides'.

Gegraveerde piramide in Radimlja, te zien bij het omgekeerd bekijken van de middeleeuwse grafzerken.

De 'grootste steenbal van Europa', nabij Zavidovici.

Boven: Gesneden steen, Vratnica Tumulus.

Rechts: Een kind knielend voor zijn 'minipiramide'.

